Pakolaisneuvonnan CAT- ja EIT- päätökset 2014-2015

Muistio 11.6.2015/Marjaana Laine (päivitetty 18.11.16)

CAT

Pakolaisneuvonta on vienyt CAT:iin tapauksia, joissa on kyse traumatisoituneista kidutuksen uhreista ja selkeistä palautuskieltotapauksista, joita ei oltu tunnistettu ja/tai tunnustettu kansallisessa prosessissa. Täytäntöönpanokiellon hakeminen ylikansallisista on näin ollen ollut ainoa keino estää päätösten täytäntöönpano. Vuosina 2011 - 2013 jouduimme viemään kahdeksan tapausta CAT:iin. Näistä 5 valitusta tehtiin vajaan vuoden sisällä kevään 2012 ja kevään 2013 välisenä aikana.

Pakolaisneuvonta on vienyt yhteensä 11 tapausta CAT:iin. Käytännössä kaikkiin valituksiin on saatu täytäntöönpanokielto (lukuunottamatta yhtä, johon saatiin KHO:sta täytäntöönpanokielto). 10 juttua on saatu päätökseen ja kaikille on myönnetty oleskelulupa (6 turvapaikkaa ja 4 oleskelulupaa yksilöllisistä inhimillisistä syistä). Yleensä, jos hakija saa oleskeluluvan CAT-prosessin aikana, niin asia raukeaa (ks. myös esimerkki EIT:n osalta muistion lopussa s. 3)

Vuosina 2014-2015 YK:n kidutuksenvastainen komitea (CAT) antoi Suomelle kolme langettavaa päätöstä.

1) CAT:n päätös ***4.6.2014 X and Z v. Finland.*** CAT/C/52/D/483/2011- CAT/C/52/D/485/2011
Poliittisesti aktiiviset veljekset/Iran. Päätöksessä todetaan, että hakijoiden palauttaminen Iraniin olisi merkinnyt 3 artiklan loukkausta. Heille myönnettiin turvapaikat.
http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT%2fC%2f52%2fD%2f483%2f2011&Lang=en)

   Päätöksessä otetaan kantaa lääkärinlausuntojen (sekä Kitun että yleislääkärien lausunnot) merkitykseen, näyttökynnykseen ja todistustaakan siirtymiseen aiemmin koetun vainon seurauksena. Migri ja valtio olivat perustelleet päätöstä sillä, että jäljet kidutuksesta ovat vähäisiä ja jäljet ovat voineet syntyä muullakin tavalla. Migri ja valtio olivat hyväksyneet hakijoiden kertoman poliittisesta aktiivisuudestaan, mutta katsoivat, että hakija ei ollut niin profiloitunut, että olisi vaarassa joutua kidutetuksi. Komitea perustelee päätöstä maatiedolla Iranin huonosta ihmisoikeustilanteesta ja maassa jatkuvista ihmisoikeusloukkauksista, jotka kohdistuvat erityisesti poliittiseen oppositioon. Siinä myös todetaan, että lääkärinlausunnot tukevat hakijan kertomusta ja että valtiolla olisi halutessaan ollut mahdollisuus pyytää lisätutkimus ja lausunto.

2) *CAT:n päätös* ***26.5.2015 E.K.W v. Finland*** CAT/C/54/D/490/2012
Poliittisesti aktiivinen nainen, Kongon demokraattinen tasavalta. Päätöksessä todetaan, että hakijan palauttaminen Kongon demokraattiseen tasavaltaan merkitsisi 3 artiklan loukkausta. Hakijalle ja hänen kahdelle Suomessa syntyneelle lapselle myönnettiin turvapaikat.
http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT%2FC%2F54%2FD%2F490%2F2012&Lang=en

> "(…)The Committee notes the complainant's claim that she was arrested by FARDC soldiers while holding a seminar for women in Dongo in 2009 and that she was mistreated and

tortured, including by being raped repeatedly, by the soldiers. The Committee notes the submission of the State party that the State authorities have received only one medical report, dated 2 June 2010, which they did not consider sufficient proof of torture. The Committee, however, notes that the report establishes that the scars on the complainant's body and the psychiatric symptoms exhibited by her are consistent with the complainant's account of torture. The Committee concludes that the complainant has provided sufficient evidence that she had been subjected to torture in the past.

The Committee also notes that the complainant alleges that she was subjected to rape and other torture by members of FARDC, who are the official military forces of the State party and are present and active in its entire territory, and that she claims to have escaped from detention by FARDC. The Committee notes the State party's submission regarding the credibility of the complainant's account of her political activities and membership of an opposition party and regarding the circumstances of her escape and flight from the country. The Committee, however, recalls that complete accuracy is seldom to be expected from victims of torture and that the inconsistencies in the complainant's presentation of the facts do not raise doubts about the general veracity of her claims, especially since it has been demonstrated that she suffers from post-traumatic stress disorder.[1] The Committee also notes that the complainant was arrested while dressed as a supporter of an opposition party and in possession of a membership card, and observes that that was sufficient to create the perception that she was a member and activist of that party.

The Committee notes the complainant's argument that violence against women in the Democratic Republic of the Congo is widespread. In this regard, the Committee recalls its previous jurisprudence and its views in the case of *Njamba and Balikosa v. Sweden*,[2] in which the Committee was not able to identify any particular area in the Democratic Republic of the Congo that could be considered safe for the complainants.(…)

3) CAT:n päätös ***23.11.2015 Mr X v. Finland.*** CAT/C/56/D/523/2012 (poliittisesti aktiivinen mies Angola) Päätöksessä todetaan, että hakijan palauttaminen Angolaan olisi merkinnyt 3 artiklan loukkausta. (ei vielä CAT:n nettisivuilla)

Poliittisesti aktiivinen mies, Angola. Päätös koskee näyttökynnystä, todistustaakka ja erityisesti lääkärinlausuntojen merkitystä aiemmin koetun kidutuksen arvioinnissa. Myös tässä tapauksessa Migri ja valtio perustelivat kielteistä päätöstä sillä, että fyysiset jäljet kidutuksesta olivat vain vähäisiä eivätkä lausunnot todista ovatko jäljet syntyneet kiduttamalla tai muulla tavalla. CAT- päätökseen on mm. kirjattu, että asiassa esitetyn psykiatrin lausunnon perusteella hakija on vakavasti traumatisoitunut ja tarvitsee intensiivistä psyykkistä hoitoa ja pitkäaikaista traumahoitoa ja kuntoutusta. Komitea toteaa, että asiassa esitettyjen lausuntojen mukaan löydökset ovat yhteensopivia sen kanssa, että hakija on joutunut julman väkivallan kohteeksi kertomallaan tavoin. Edelleen komitea toteaa, että hakijan kertomus ja näyttö huomioiden todistustaakka on siirtynyt päätöksentekijälle, joka olisi voinut pyytää uutta tutkimusta ja lausuntoa, jos ei ole pitänyt näyttöä riittävänä. Päätöksessä tuodaan esiin toistuvasti CAT:n ratkaisuissa painotettu, että traumatisoituneen kidutuksen uhrin kertomuksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon trauman vaikutus kykyyn kertoa johdonmukaisesti ja yksityiskohtaisesti.

[1] See also *Tala v. Sweden* (note 8 above), para. 10.3.
[2] Communication No. 322/2007, decision adopted on 14 May 2014, para. 9.5.

EIT

EIT poisti **31.3.2015** antamallaan päätöksellä ***V.K. v. Suomi*** asiakkaamme tapauksen listaltaan, koska hakijalle oli myönnetty turvapaikka. Huom, että päätökseen on kirjattu nimenomaan se, että pakolaisasema myönnettiin uuden hakemuksen perusteella, joka oli tehty samoilla perusteilla kuin ensimmäinen hakemus!

V.K. oli hakenut turvapaikkaa Suomesta vuonna 2011 Sri Lankaan käännyttämistä vastaan. Maahanmuuttovirasto ei hyväksynyt hänen hakemustaan eikä tämä päätös myöskään muuttunut kansallisten tuomioistuinten käsittelyssä. Valittaja teki EIT:lle valituksen, koska katsoi Suomen loukanneen EIS 3 artiklan (kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kielto) ja 13 artiklan (oikeussuoja keino) määräyksiä. EIT antoi tapauksessa väliaikaismääräyksen, jonka mukaan valittajaa ei saa karkottaa ennen kuin hänen asiansa on EIT:ssä käsitelty. Valittaja haki toistamiseen turvapaikkaa vuonna 2014 "on the same grounds as earlier", jolloin se hänelle myönnettiin. Tämän seurauksena EIT katsoi päätöksessään, että valitukseen johtaneet seikat oli kansallisesti ratkaistu ja poisti tapauksen juttulistaltaan.
http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-154179#{%22itemid%22:[%22001-154179%22]}